

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

58-2

BRNO 2017

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 58
Volume 58

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Stříbrný prsten s kuželovitým butonem zdobený granulací, 9. století. Mikulčice, 3. kostel, hrob 454 (obr. 12, str. 41).
Cover Photography	The silver ring with conical button decorated with granulation, 9 th century. Mikulčice, 3 rd church, grave no. 454 (fig. 12, pg. no. 41).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250
MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2017
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Copyright ©2017 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

PAVLOV (K. Ú. SVINOV U PAVLOVA, OKR. ŠUMPERK)

„Střítež“. Vrcholný středověk a novověk. Zaniklá středověká ves s tvrzí, novověký dvůr, poutní místo. Prospekce s detektory kovů.

V jižní části Zábřežské vrchoviny, mezi městy Loštice a Moravská Třebová, se hluboko v lesích v nadmořské výšce okolo 500 m n. m. nachází areál zaniklé středověké vsi Střítež. Součástí osady byl kostel a také tvrz, chráněná rybníkem. Vznik vesnice ve 13. století se spojuje s existencí dálkové komunikace z Olomouce na Třebovou, její zánik s válečnými událostmi v 60. a 70. letech 15. století. Poté na místě fungoval po několik staletí dvůr, který využíval někdejší polnosti. Lokalita postupně také začala sloužit jako poutní místo, vznikla zde křížová cesta, zakončená kapličkou. Dvůr byl na konci 19. století přeměněn na hájovnu a došlo k zalesnění velké části dřívějších dvorských pozemků (Sadílek, Nisler 1999). Hájovna stojící na louce v centrální části někdejší vsi slouží svému účelu dodnes.

V areálu lokality i jejím širším zalesněném okolí proběhly v průběhu r. 2008 opakované povrchové prospekce archeologa M. Bajáka a jeho spolupracovníka V. Flášara, mj. za využití detektoru kovů. Sběrem z povrchu a zejména z vývrátů se podařilo významně rozšířit kolekci keramických zlomků, nasbíranou J. Sadílkem a P. Nislerem. Keramiku ze svých sběrů datuje M. Baják od 2. pol. 13. až po 16. století. Podařilo se také získat první kovové nálezy, související se životem v této středověké vesnici a v jejím okolí – zejména podkovy, bronzové přezky, stavební kování, atd. (Baják 2008).

Další větší soubor vrcholně středověké keramiky se podařilo M. Bajákovi získat v r. 2012 na březích vypuštěného tzv. horního rybníčku severně od hájovny, kde se předpokládá existence zaniklé tvrže. Měly charakter velkých fragmentů, které navíc často patří k sobě a nejvíce se koncentrovaly do SZ části rybníčku. M. Baják většinu z nich předběžně datoval do 15. století. Další střepy zde nasbíral i v dalších letech.

Při prospekci Vlastivědného muzea v Šumperku (J. Halama, 3. 9. 2016) a dobrovolných spolupracovníků s detektory kovů bylo získáno 35 ks kovových (převážně železných) artefaktů a také zlomků keramiky z období vrcholného středověku a novověku. Průzkum proběhl jak na louce poblíž hájovny, tak v lese S, SV a JV od hájovny (ZM 10, 14-43-23: 160:380, 165:363, 190:380). Nálezy strusky a zlomků keramiky v zarostlé mokřině JV od horního rybníčku by mohly indikovat železářskou výrobu (kovárna poblíž potůčku?); zajímavé nálezy také přinesl zaniklý úvoz na lesním hřbetu S od hájovny. Pozornost byla věnována též Srnčímu hřbetu cca 1,5 km JZ od Stříteže (dalších 8 železných artefaktů). Všechny nálezy byly zaměřovány pomocí ruční stanice GPS. Do sbírek Vlastivědného muzea v Šumperku také odevzdány detektorové nálezy V. Flášara (11. 9. 2016).

Nálezy jsou uloženy v archeologické podsbírce muzea v Mohelnici pod přírůst. č. 91/99 (inv. č. A51869-51878), 12/2008 (= inv. č. A52840-52863), 16/2016 a 32-33/2016.

Jakub Halama

Literatura

Baják, M. 2008: *Sběrový, detektorový průzkum zaniklé středověké vesnice Stříteže (okr. Šumperk) a jejího širšího okolí, terénní prospekce – zaměřování GPS.* Rkp. nálezové zprávy. Uloženo: Vlastivědné muzeum v Šumperku.

Sadílek, J., Nisler, P. 1999: Střítež u Mohelnice (zaniklá středověká ves s tvrzí). *Střední Morava* 9, 102–109.

Resumé

Svinov u Pavlova (Bez. Šumperk). „Střítež“ – mittelalterliche Ortswüstung. Die Oberflächensammlungen und Terrainuntersuchungen mit Hilfe des Metalldetektors (2008–2016). Hochmittelalter (13.–15. Jahrhunderts) und Neuzeit. Museum Mohelnice, Zuwachs. Nr. 91/99, 12/2008, 16/2016, 32–33/2016.

PLUMLOV (K. Ú. ŽÁROVICE, OKR. PROSTĚJOV)

Výstavba RD manželů Smičkových, intravilán obce, parc. č. 16/4. Středověk. Sídliště (?). Záchraný výzkum.

Ve dnech 12. dubna až 12. září 2016 probíhal průběžný archeologický dohled při akci „Novostavba RD manželů Smičkových na parc. č. 16/4, k. ú. Žárovice, obec Plumlov, okr. Prostějov“. Na terasované ploše (ZM ČR 1:10 000, list 24-23-15, okolí bodu 392:270), situované při levém břehu potoka Osina, byly zachyceny neohraničené vrstvy splachů obsahující mazanici a sporadicky i zlomky keramiky kultury platěnické a vrcholného středověku. Výše po svahu, v poloze s pomístním názvem „Za humny“, lze tedy očekávat existenci dosud neregistrované archeologické lokality s nálezy výše uvedených období.

Pavel Fojtík

Resumé

Plumlov (Kat. Žárovice, Bez. Prostějov), Intravilan der Gemeinde, Parz. Nr. 16/4. Mittelalter. Siedlung (?). Rettungsgrabung.